

Mitt liv som tunghørt

Frank Rossavik

Hæ? Et liv som tunghørt

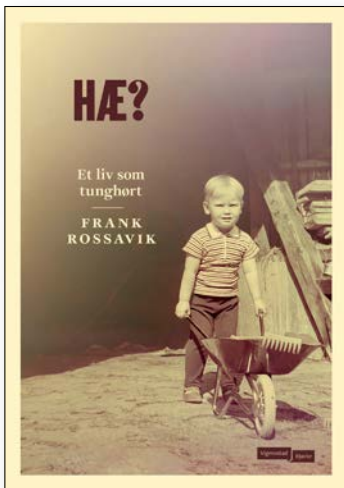
Bergen: Vigmostad Bjørke, 2024

203 s.

ISBN 978-82-419-6327-8

Michael 2025; 22: 74–75

doi: 10.5617/michael.12121

Dette er en bok «om å leve med en funksjonshemning som påvirker manges liv, til dels kraftig, men som få likevel snakker om», skriver Frank Rossavik i forordet. Han er kjent gjennom et langt liv som pressemann, nå som kommentator i *Aftenposten*.

Forfatteren gir oss en kronologisk skildring av eget liv fra han plutselig ble døv som fireåring av ukjent årsak. Han gikk på vanlig skole og beskriver seg selv som både mobbeoffer og mobber gjennom barndommen. Vi følger ham fra skolegang til journalistisk karriere, og han dveler flere steder ved det han kaller sitt livs store mysterium: Hvorfor ville jeg, med min tunghørthet, av alle ting bli journalist? Og hvordan klarte jeg det? Selv om han har opplevd livet som en ensom kamp, dokumenterer han samtidig en uvanlig mestringsevne.

Med et langt livs skriveerfaring bak seg, er naturlig nok språket godt. Men biografidetaljene blir for mange, og det personlige grenser flere steder mot det private. De mest interessante kapitlene er der han tar opp generelle problemstillinger knyttet til hørselstap.

Identitet er en slik problemstilling. Det er forskjell på å ha et hørselsproblem og å identifisere seg som hørselshemmet. Mange eldre kvier seg for å søke hjelp og å bruke høreapparat ved aldersbetinget hørselstap fordi man ikke vil identifisere seg med «denne gruppen».

Mens det er bortimot en million mennesker med hørselshemning i Norge, er det bare noen få tusen døve. Selv om grensen rent medisinsk er flytende, er identiteten og tilhørigheten ulik. De to gruppene har endatil to forskjellige interesseorganisasjoner; Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) og Norges Døveforbund.

De kulturelle aspektene ved døvhet ble tydelige da kokleaimplantat ble introdusert i slutten av 1980-årene. Det overrasket mange at de døve og deres organisasjoner møtte tilbudet med skepsis, og til dels motstand. Hvorfor et medisinsk-teknisk mirakel fikk kulturell motstand, var tema for et aktørseminar i 2014 (1). Seminaret dokumenterte spenningen mellom et medisinsk miljø som la vekten på helbredelse og et døvemiljø som la vekten på identitet. De døve opplevde gjennomslaget de hadde fått for tegnspråk som et eget språk, som truet. Rossavik er for øvrig nådeløs i sin skildring av «sekten på Ål» og den måten tegnspråkmiljøet dyrket sin identitet på. Frontene er heldigvis langt svakere i dag.

Arbeidslivsintegrering av hørselshemmede er en annen problemstilling. Kun en av fire med moderat hørselstap hadde tilrettelagt arbeidsplass i 2018. Dagens teknologi gir utnyttede muligheter.

Hørselshemmede er landets største gruppe av funksjonshemmede. Ikke bare er funksjonshemningen usynlig, det er også personene som har den – i hvert fall i det offentlige rom. Enig eller uenig med Frank Rossaviks ofte krasse formuleringer; han skal ha all ære for å profilere en ofte oversett gruppe.

Litteratur

1. Evensen SA, Natvig JB, Larsen Ø, red. Da cochleatransplantasjon kom til Norge. *Michael* 2015; 12: 7–140. <https://www.michaeljournal.no/journal/2015/1> (2.12.2024).

Magne Nylenna er professor emeritus i samfunnsmedisin ved Universitetet i Oslo, redaktør av Michael og styremedlem i HLF Rehabilitering.